

Examen VWO 2022

muziek

tijdvak 1

donderdag 12 mei

09.00 - 11.30 uur

Vergeet niet je op te zetten!

Klik op 'Start' om te beginnen.

Start ▶

Het examen bestaat uit vier blokken met in totaal 47 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 77 punten te behalen.
Voor elke vraag staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Blok 1 F. Mendelssohn-Bartholdy - Die Hebriden

Blok 2 H. Purcell - The Fairy Queen Suite, Ouverture

Blok 3 P.A. Grainger - Lincolnshire Posy, deel 1, 3 en 6

Blok 4 Latin-invloeden in de jazz- en popmuziek

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Blok 1 F. Mendelssohn-Bartholdy - Die Hebriden

Dit vragenblok gaat over de concertouverture *Die Hebriden* uit 1830 van de Duitse componist Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847). Dit werk is geïnspireerd op een van de reizen naar de Schotse eilanden de Hebriden, die Mendelssohn ondernam.

De vragen 1 en 2 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is het begin van het werk en duurt acht maten. In de vioolpartij klinkt in maat 1 t/m 6 een specifieke begeleidingswijze.

(1p) Geef de technische term voor de begeleidingswijze van de violen.

Het fragment is het begin van het werk en is thema 1. Van de melodiep partij en de baspartij zijn maat 1 t/m 6 weergegeven.

The image shows a musical score for six measures. The top staff is the melody in bass clef, and the bottom staff is the bass line in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The melody starts with a quarter rest in measure 1, followed by eighth notes G4, A4, B4, and C5. The bass line has a half note D4 in measure 1, followed by rests. Measures 2-4 have similar patterns, and measures 5-6 have a more complex melody with sixteenth notes.

Maat 3 en 4 zijn gebaseerd op een D-majeurakkoord.

(2p) Geef de volledige namen van de akkoorden waarop maat 1+2 en maat 5+6 gebaseerd zijn. Let op de f-sleutels.

Het fragment is thema 1 met een gevarieerde herhaling van thema 1 en bestaat uit zestien maten. Thema 1 (maat 1 t/m 8) is weergegeven.

(2p) Noem twee verschillen tussen de melodie van maat 1 t/m 6 en maat 9 t/m 14. Ga in je antwoord uit van maat 9 t/m 14. Laat de instrumentatie buiten beschouwing.

Het fragment is het begin van thema 2. De cellopartij is in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt.

(3p) Noteer de ontbrekende noten (toonhoogte en ritme). Let op de f-sleutel.

In het fragment is sprake van muzikale spanning.

(3p) Noem drie manieren waarop de muzikale spanning wordt gerealiseerd, als je let op de hoge houtblazers (een antwoord), hoge strijkers (een antwoord) en de lage strijkers (een antwoord). Laat de dynamiek buiten beschouwing.

In het fragment verklankt de componist de ruwheid van de zee en van het Schotse landschap.

(2p) Noem twee manieren waarop de componist de ruwheid van de zee en/of het Schotse landschap verklankt. Laat de dynamiek buiten beschouwing.

In het fragment spelen de blazers twee keer een signaalmotief.

(1p) Met welk interval eindigt het signaalmotief elke keer?

- A kleine terts
- B grote terts
- C reine kwart
- D reine kwint

Van het fragment is de partij van viool 1 weergegeven.

The musical score shows a violin part in 3/4 time. It starts in B-flat minor (two flats). Measures 1-3 are in B-flat minor. At measure 4, there is a key signature change to D-flat major (three flats). Measures 4-6 are in D-flat major.

Het fragment begint in bes-mineur.

(1p) Wat is de relatie tussen bes-mineur en de toonsoort vanaf maat 5?

- A dominant
- B parallel
- C subdominant
- D terstverwantschap

Het fragment is een overgangsgedeelte. Het werk wordt gerekend tot de romantiek.

(2p) Noem twee kenmerken van de romantiek in het fragment.

Het fragment is het slot van het werk. De volgende gebeurtenissen vinden in het slot plaats:

- 1 pizzicato in de strijkers
- 2 afwisseling tonica-dominant in het hele orkest
- 3 stijgende solomelodie van de dwarsfluit
- 4 tegenbeweging in de strijkers
- 5 terugkeer (basis)motief uit thema 1

(2p) Plaats de gebeurtenissen in de juiste volgorde waarin deze in het fragment voorkomen. Noteer alleen het bijbehorende cijfer. Gebruik alle cijfers één keer.

Blok 2 H. Purcell - The Fairy Queen Suite, Overture

Dit vragenblok gaat over de ouverture uit *The Fairy Queen Suite* (1692) van de Engelse componist Henry Purcell (1659-1695).

De vragen 11 t/m 14 hebben betrekking op het eerste gedeelte van de ouverture. De volledige partituur is op pagina 5, 6 en 7 van de uitwerkbijlage zonder versieringen afgedrukt.

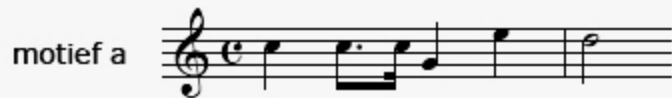
Het fragment is maat 1 tot het begin van maat 7. Behalve strijkinstrumenten spelen nog meer instrumenten.

(1p) Noem twee verschillende instrumenten die spelen behalve de strijkinstrumenten.

De vragen 12 en 13 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is maat 1 t/m 14. De volledige partituur is op pagina 5, 6 en 7 van de uitwerkbijlage zonder versieringen afgedrukt.

Maat 1 t/m 14 is gebaseerd op drie motieven (a, b en c). Motief a is weergegeven.

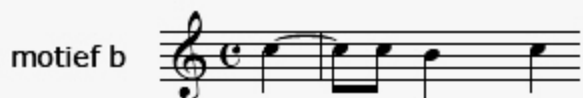
Motief a wordt soms op de tonica en soms op de dominant ingezet.

(3p) Noteer het juiste maatnummer bij de partij van elke keer dat motief a (al dan niet gevarieerd) op de tonica wordt ingezet. Een aantal antwoorden is gegeven. Let op de sleutels.

Het fragment is maat 1 t/m 14. De volledige partituur is op pagina 5, 6 en 7 van de uitwerkbijlage zonder versieringen afgedrukt.

Maat 1 t/m 14 is gebaseerd op drie motieven (a, b en c). Motief b en c zijn weergegeven.

(3p) Noteer in het schema in de uitwerkbijlage elke keer als motief b of c (al dan niet gevarieerd) in partij 1 en 2 wordt INGEZET. Doe dit door de letter van het motief te noteren bij het nummer van de maat waarin het motief wordt ingezet. De eerste twee antwoorden zijn gegeven.

Het fragment is maat 10 met opmaat t/m 14. De volledige partituur is op pagina 5, 6 en 7 van de uitwerkbijlage zonder versieringen afgedrukt.

In maat 12 en 13 wordt toegewerkt naar het slotakkoord.

(1p) Noem een manier waarop in maat 12 en 13 toegewerkt wordt naar het slotakkoord, als je let op het ritme.

De vragen 15 en 16 hebben betrekking op het tweede gedeelte van de ouverture. De volledige partituur is op pagina 5, 6 en 7 van de uitwerkbijlage zonder versieringen afgedrukt.

Het fragment is maat 15 t/m het begin van maat 25. Het fragment heeft kenmerken van een fuga.

(2p) Noem twee kenmerken van de fuga in het fragment.

Het fragment is maat 34 met opmaat t/m het einde. De volledige partituur is op pagina 5, 6 en 7 van de uitwerkbijlage zonder versieringen afgedrukt.

(1p) Geef de volledige namen van de twee akkoorden waarop het gedeelte vanaf maat 34 gebaseerd is.

Blok 3 P.A. Grainger - Lincolnshire Posy, deel 1, 3 en 6

Dit blok gaat over deel 1, 3 en 6 uit *Lincolnshire Posy* (1937) van de Australische componist Percy Aldridge Grainger (1882-1961). Het werk is een verzameling bewerkingen van volksliedjes uit het graafschap Lincolnshire in Engeland en is geschreven voor harmonieorkest.

Het fragment is het begin van deel 1.

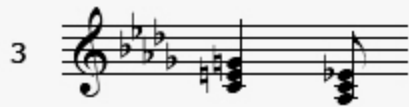
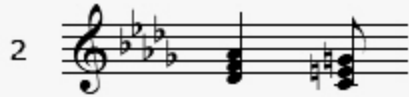
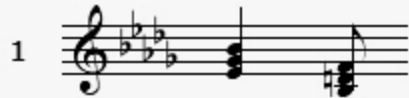
(2p) Noteer met letters en waar nodig met accenten, het vormschema.

Het fragment is het begin van deel 1. De melodie is driestemmig homofoon en is onvolledig weergegeven (notenvoorbeeld 1). Ook zijn de ontbrekende gedeeltes weergegeven, maar die staan niet in de juiste volgorde (notenvoorbeeld 2).

notenvoorbeeld 1

notenvoorbeeld 2

(1p) Noteer de volgorde waarin de ontbrekende gedeeltes voorkomen.

In het fragment klinkt in de tegenstem soms een andere maatsoort dan in de melodie.

(1p) Geef de technische term voor dit metrisch verschijnsel.

Het fragment komt uit deel 3. De melodie is in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt.

(2p) Noteer het ontbrekende ritme. De toonhoogte is gegeven.

De vragen 21 en 22 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is het slot van deel 3. De partituur is klinkend weergegeven.

(1p) Geef voor partij 1, 2, 3 en 4 steeds aan welk instrument die partij speelt.
Kies uit: piccolo, hobo, klarinet en fagot.

Het fragment is het slot van deel 3. De partituur is klinkend weergegeven.

De componist gebruikt compositietechnieken uit verschillende muziekhistorische periodes.

(6p) Geef de technische term voor de imitatietechniek tussen partij 1+2 enerzijds en partij 3+4 anderzijds. Het antwoord 'canon' wordt niet gevraagd.

In welke muziekhistorische periode ontstond imitatie als compositietechniek?

Geef de technische term voor de begeleidingstechniek in partij 5.

In welke muziekhistorische periode ontstond de begeleidingstechniek die bestaat uit een lang aangehouden klank?

Het slotakkoord is niet opgebouwd uit tertsen, maar uit een ander interval.

Uit welk interval is het slotakkoord opgebouwd? Noem de volledige naam. Laat het (rein) octaaf buiten beschouwing.

In welke klassieke twintigste-eeuwse stijl ontstond het gebruik van complexe akkoorden als kleurmiddel?

Het fragment is het begin van deel 6. De melodie is weergegeven.

(1p) In welke modaliteit (modus/kerktoonladder) is de melodie gecomponeerd?

- A dorisch
- B frygisch
- C lydisch
- D mixolydisch

In het fragment klinkt naast een hoge melodie een lagere tegenmelodie. De tegenmelodie is in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt. Er ontbreekt twee keer hetzelfde toevallige voorteken.

(2p) Noteer de twee ontbrekende toevallige voortekens.

Het fragment is het slot van het werk. Een aantal partijen is weergegeven.

De componist heeft in de partituur een aanwijzing gegeven dat elke speler het ritme van de laatste maat anders moet uitvoeren dan genoteerd staat.

(1p) Wat is het verschil tussen de notatie van het weergegeven notenvoorbeeld en de uitvoering, als je let op het ritme?

Blok 4 Latin-invloeden in de jazz- en popmuziek

Dit vragenblok gaat over jazz- en popmuziek die door muziek uit Latijns-Amerika (ook wel latinmuziek genoemd) is beïnvloed. Kenmerkend voor veel latinmuziek is onder andere het danskarakter en het gelijktijdig gebruik van complexe ritmes in de drum en de percussie.

De vragen 26 t/m 30 gaan over het nummer *Desafinado* uit 1959 van A.C. Jobim in een uitvoering van tenorsaxofonist Stan Getz en gitarist Charlie Byrd.

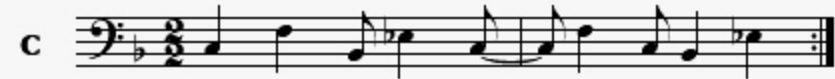
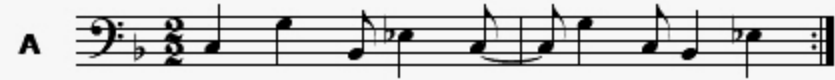
Het fragment is de intro.

(2p) Welk instrument klinkt als eerste? Welk instrument klinkt als tweede (noem het onderdeel van het drumstel)? Geef aan op welke manier de karakteristieke klankkleur ontstaat op het onderdeel van het drumstel.

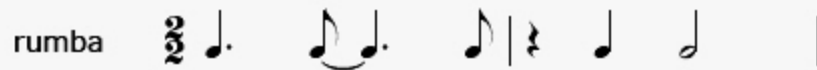

Het fragment is maat 1 t/m 4 van de intro. Het basinstrument speelt een motief dat herhaald wordt.

(1p) Welk notenvoorbeeld geeft de baspartij het best weer?

Bij de verschillende latinstijlen wordt het karakter sterk bepaald door een basisritme. Van vier latindansen is het basisritme weergegeven.

Het fragment is het einde van de intro en het begin van het A-gedeelte.

(1p) Op welk basisritme is *Desafinado* gebaseerd, als je let op de percussie?

op het basisritme van de

- A mambo
- B bossanova**
- C rumba
- D salsa

Het fragment is het A-gedeelte van het nummer. De melodie is bij benadering weergegeven. De begeleidende akkoorden zijn vereenvoudigd weergegeven.

The musical score shows four staves of music. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat (F major). The time signature is 3/4. The melody is written on a treble clef staff. The accompaniment is written on a bass clef staff. The chords are: F, G7, Gm, C7, D7, Gm, A7, D, D7, G7, Gb, C7.

Desafinado betekent 'uit de toon'.

(1p) Verklaar de betekenis 'uit de toon', als je let op de melodie in relatie tot de weergegeven akkoordsymbolen.

Het fragment is een gedeelte uit de saxofoonsolo. Het werk is een vermenging van latin en verschillende jazzstijlen.

(2p) Noem twee kenmerken van jazz, als je let op het fragment.

De vragen 31 t/m 37 gaan over de song *Everybody's Everything* uit 1971 van de Mexicaans-Amerikaanse band Santana. Deze song is een vermenging van soul en latin.

Het fragment is het begin van de intro.

(1p) Welke instrument zet als eerste in?

Het fragment is de tweede helft van de intro. De blazers spelen twee keer een riff.

(1p) Noem twee verschillen tussen beide riffs. Ga bij je antwoord uit van de tweede riff.

Het fragment is het begin van couplet 1. De leadzang en de backing vocals wisselen elkaar twee keer af.

(1p) Geef in de uitwerkbijlage van elke inzet aan, op welke tel van de maat de inzet is.

Fragment 1 is couplet 1. Fragment 2 is couplet 2.

(1p) Noem een verschil tussen couplet 1 en couplet 2, als je let op het akkoordenschema. Ga in je antwoord uit van couplet 2. Een antwoord als 'De akkoorden zijn anders' is niet voldoende.

Het fragment is het einde van couplet 2. In het fragment is een kort moment waarin alleen de zanger en de drums klinken.

(1p) Welke antimetrische figuur spelen de drums op dat moment?

Het fragment is het tussenspel. De backing vocals zingen vier keer de tekst 'Get ready - uh!'.

(2p) Noteer het ritme (inclusief de rusten) van de tekst 'Get ready - uh!'. De opmaat is gegeven.

Everybody's Everything is een vermenging van latin en soul.

(2p) Noem twee kenmerken van soul in het fragment.

De vragen 38 t/m 44 gaan over de song *Conga* uit 1985 van de Amerikaanse band Miami Sound Machine. Miami Sound Machine maakt muziek met veel salsa-invloeden.

Het fragment is het begin van de song. De song nodigt uit om op te dansen.

(2p) Noem twee kenmerken van de muziek waardoor deze uitnodigt om op te dansen, als je let op het ritme.

Van het fragment is de melodie in de uitwerkbijlage afgedrukt.
Je kunt de melodie verdelen in vier motieven. Het eerste motief is met een haak aangegeven.

(1p) Geef met nog drie haken de overige motieven aan.

Het fragment is een instrumentaal gedeelte. Hierin klinken twee latinpercussion-instrumenten.

(1p) Noem de twee latinpercussion-instrumenten in het fragment.

Het fragment is couplet 1 en duurt acht maten.

(2p) Noteer het vormschema van de melodie, waar nodig met accenten. Let op, in maat 4 en 8 is de melodie instrumentaal.

It's the rhythm of the island
And that sugar cane so sweet
If you want to do the conga
You've got to listen to the beat

Het is het ritme van het eiland
En het is zo zoet als suiker
Als je de conga wilt dansen
Moet je naar de beat luisteren

De vragen 42 en 43 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is couplet 2 en een tussenspel. De tekst is met vertaling weergegeven.

(1p) Wat is de relatie tussen het tussenspel en de tekst van couplet 2?

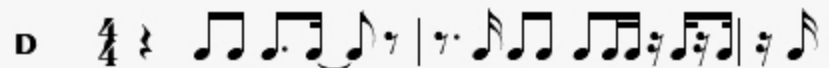
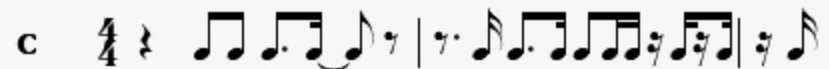
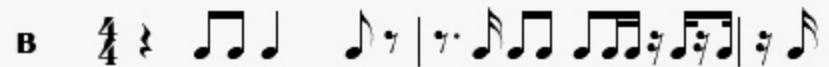
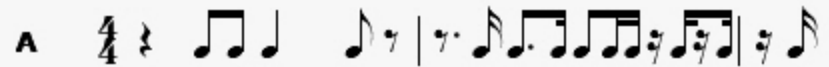
Het fragment is couplet 2 en een tussenspel. In allebei de gedeeltes klinkt het drumstel.

(1p) Noem het verschil tussen couplet 2 en het tussenspel, als je let op de snaredrum. Ga bij je antwoord uit van het tussenspel.

Het fragment is twee maten uit een tussenspel.

(1p) Welk notenvoorbeeld geeft het ritme van de blazers het best weer?

De vragen 45, 46 en 47 gaan over de song *Celebrate* uit 2020 van de Amerikaanse band Black Eyed Peas.

De song *Celebrate* is gebaseerd op *Conga* van Miami Sound Machine. Fragment 1 is een gedeelte uit *Conga*. Fragment 2 is het begin van *Celebrate*.

(2p) Waaruit blijkt dat *Celebrate* gebaseerd is op *Conga*? Geef twee antwoorden. Ga in je antwoord uit van *Celebrate* (fragment 2). Laat de klankkleur buiten beschouwing.

Het fragment is de intro. De basis van de song is het uit Puerto Rico afkomstige reggaeton-ritme. De percussiepartij is in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt.

(2p) Noteer de ontbrekende noten inclusief de rusten.

Het fragment is het slot van *Celebrate*. De song heeft naast kenmerken van reggaeton ook invloeden van onder andere dance.

(1p) Noem een kenmerk van dance, als je let op het fragment.

Dit was de laatste vraag van het examen.

Klik op of onder in het scherm als je de vragen nog eens wilt langslopen.

Klik op de knop 'Stoppen' als je klaar bent.

Bronvermelding

De in dit examen gebruikte bronnen zijn vermeld in het examen zelf en/of in het correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.

Einde